

ред Україною стоїть нагальне завдання впровадження відповідних положень міжнародних актів щодо поводження з відходами у національне законодавство та визначення механізмів реалізації таких положень з урахуванням українських реалій та потреб.

Література:

1. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 р. від 8 листопада 2017 р. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=250431699>.
2. Scharfy D., Boccali N., Stucki M. Clean Technologies in Agriculture. – How to Prioritise Measures? Sustainability. 2017. № 9. 22 p. URL: <http://www.mdpi.com/2071-1050/9/8/1303/pdf>.
3. Міщенко В. С., Виговська Г. П., Маковецька Ю. М., Омеляненко Т. Л. Удосконалення системи управління відходами в Україні в контексті європейського досвіду. Київ : «Лазурит-Поліграф», 2012. 120 с.
4. Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради про відходи та скасування окремих Директив від 19 листопада 2008 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b02.

Чайковський Ю. В.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету
«Одеська юридична академія»*

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ПІД ВПЛИВОМ СУЧАСНИХ КОНФЛІКТІВ

Міграційні процеси, викликані необхідністю зміни місця постійного проживання під впливом збройного конфлікту всередині держави є найбільшим викликом сучасному міжнародному співтовариству. Недосконалість міжнародно-правових норм у сфері міграції, а також неготовність і неспроможність держав самостійно впоратися з вимушеними міграційними потоками призводить до так званих «міграційних колапсів», коли проблема вимушених мігрантів посилюється у рази за її несвоечасного вирішення. В першу чергу, від таких вимушених збройним конфліктом міграційних потоків страждають сусідні з конфлікту держави, що змушує їх постфактум посилювати міграційне зако-

нодавство і приймати непопулярні серед міжнародного співтовариства рішення, пов'язані із необхідністю забезпечення безпеки власних громадян.

Вимушена міграція, на відміну від добровільної, небажана для держави, оскільки призводить до переміщення не тільки «трудо-вих ресурсів», а й членів їх сімей, що спровоковує додаткове навантаження соціальних бюджетів держав. Найбільш складною є саме вимушена міграція, спровокована збройним конфліктом, оскільки в такому випадку вона є неплановою, що змушує часто залишати всі наявні у такого різновиду мігранта матеріальні ресурси, позначається на емоційному стані сім'ї мігранта і ускладнює його інтеграцію в суспільство приймаючої держави.

В результаті широкомасштабних міграційних потоків, викликаних сучасними конфліктами, міграційна політика сусідніх держав зазнає значних змін, в результаті чого держави втрачають чіткий розподіл на держави імміграції та еміграції. Крім того, держави корегують політику закритості і відкритості. Так, традиційно закрита міграційна політика Німеччини зазнала значних змін в бік відкритості і разом з тим історично відкрита міграційна політика США стає більш закритою. І це результат далеко не збройних конфліктів в сусідніх державах, але конфліктів в широкому їх розумінні. Так, на міграційну політику Німеччини, без сумніву, вплинув «міграційний колапс», викликаний напливом до Європейського Союзу вимушених мігрантів з території Північної Африки та Близького Сходу. У 2015 році канцлер ФРН Ангела Меркель пообіцяла зробити все для того, щоб уникнути «гуманітарної катастрофи», в результаті було прийняте рішення не закривати німецькі кордони. США в процесі формування своєї міграційної політики беруть до уваги економічні причини міграції з території Мексики, що є причиною і одночасно наслідком торгової війни США з сусідньою державою.

Найбільш ілюстративні, на наш погляд, сучасні приклади Польщі і Туреччини. Так, конфлікт в Україні спровокував хвилю

еміграції в сусідню Польщу, що польською владою було розцінено як шанс заміщення робочих місць на вимогу зростаючої економіки. Українці історично і ментально сприймаються Польщею як близький народ, здатний в короткий термін і при мінімальних державних витратах інтегруватися в польське суспільство. Відповідно, Польща підкориговувала міграційну політику в бік прийняття українців. З іншого боку, на форумах Європейського Союзу у Польщі з'явився серйозний аргумент відмови від розподілу квот прийняття вимушених мігрантів з Сирії і держав півночі Африки через прийняття українців.

Щодо Туреччини необхідно відзначити гнучкість уряду в миттєвому прорахунку вигод використання міграційного фактора в спілкуванні з Європейським Союзом. Туреччина використала міграційний потік, що хлинув з охопленої війною Сирії і постреволюційної Лівії в якості інструменту «політичного шантажу» Європейського Союзу, пригрозивши відкриттям кордону для транзиту сирійських біженців на територію ЄС. В результаті цього, 20 березня 2016 року набула чинності укладена між ЄС і Туреччиною угода, згідно з якою Туреччина повинна була закрити біженцям шлях в ЄС. Відповідно до угоди, в обмін на кожного мігранта з Сирії, який потрапив в ЄС нелегально і був видворений, Євросоюз зобов'язується легально приймати з Туреччини одного сирійського біженця. Однак за офіційною статистикою Єврокомісії з моменту вступу угоди в силу ЄС прийняв з території Туреччини майже 12 500 мігрантів. У той же час назад в Туреччину відправлено лише близько 2100 осіб, нелегально переправилися на територію ЄС. Тобто, по суті ЄС прийняв у шість разів більше людей, ніж відправив назад до Туреччини. За три роки дії угоди ЄС надав Туреччині 6 млрд євро – половина з яких була виділена з бюджету ЄС, а друга половина з національних бюджетів європейських країн – проте угода не досягла своєї мети. При цьому варто відзначити, що Туреччина прийняла деякі заходи – наприклад, побудувала паркани з колючим дротом на кор-

доні з Сирією, щоб в Туреччину не прибувала настільки велика кількість біженців. Однак зараз кількість нелегальних мігрантів в ЄС знову зростає. За попередніми прогнозами, кількість проживаючих в Туреччині сирійців за найближчі 10 років зросте до 5 млн. Зараз в Туреччині проживає найбільша кількість біженців з Сирії – понад 3,5 млн. Однак, дана кількість не повинна вводити в оману. Населення Туреччини – близько 80 млн громадян, при цьому кількість прийнятих сирійців складає 4,37 % від кількості населення, населення Польщі – 38 млн громадян, кількість прийнятих українців – близько 1,5 млн, що становить 3,94 % від складу населення. Тобто процентна частка мігрантів у загальній кількості населення відрізняється ненабагато. До того ж сирійці настільки ж близькі історично, ментально туркам, як і українці полякам. Тому в даному випадку Туреччина отримує практично безвитратний трудовий ресурс для розвитку власної економіки, який до того ж плавно і безболісно здатний інтегруватися до турецького суспільства. Очевидно, Туреччина ідеально скористалася ситуацією, змодельовала свою міграційну політику і досягла стратегічних успіхів.

На сучасному етапі міграція є елементом глобалізаційних процесів, має позитивні і об'єктивно негативні наслідки щодо національної ідентичності та культури. При всіх відмінностях в якісних характеристиках економічних і політичних моделей різних країн в проблемі міграції є загальні для всіх тенденції, загальні логіка і механізми. Позначається також вплив збройного конфлікту на міграційну обстановку сусідніх держав як міграційного дестабілізатора.

Отже, міграційна політика суверенних держав є саме тим інструментом, завдяки використанню якого держави мають можливість не лише пристосовуватися до наслідків видозмінених конфліктів у сусідніх державах, але і передбачити ці наслідки з метою використання їх для досягнення стратегічних цілей й зміцнення позицій на міжнародній арені.